

Kainuun matkailutilastollinen vuosikirja 2015

Statistical Yearbook of Tourism in Kainuu 2015

2016

Kajaanin ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences

Yhteystiedot:

Kajaanin ammattikorkeakoulun kirjasto
PL 240, 87101 KAJAANI
Puh. 044 7157042
Sähköposti: amkkirjasto@kamk.fi
<http://www.kamk.fi>

ISBN 978-952-9853-98-4

Kajaani 2016

SISÄLTÖ – CONTENTS

JOHDANTO – INTRODUCTION	1
MAJOITUSTILASTO – ACCOMMODATION STATISTICS	3
Majoitustarjonta ja sen kehitys – <i>Accommodation supply and its development</i>	4
Majoituskysyntä ja sen kehitys – <i>Accommodation demand and its development</i>	5
Majoituskysynnän kehitys Kainuun kunnissa – <i>Development of accommodation demand in the municipalities of Kainuu</i>	10
YRITYSREKISTERIN VUOSITILASTO – FINNISH ENTERPRISES	13
Henkilöstömäärä ja liikevaihto eräillä matkailuun liittyvillä toimialoilla – <i>Employment and turnover in some tourism-related industries</i>	14
MATKAILUN ALUETALOUELLISET VAIKUTUKSET – REGIONAL ECONOMIC IMPACTS OF TOURISM	15
LIIKENNETILASTOT – TRAFFIC STATISTICS	17
Lentoliikenne – <i>Air traffic</i>	18
Junaliikenne – <i>Rail traffic</i>	19
Rajaliikenne – <i>Border traffic</i>	19
MUUT TILASTOT – OTHER STATISTICS	20
Vapaa-ajan asuntojen määrä – <i>Number of free-time residences</i>	20
Luontokohteiden kävijämäärät – <i>Number of visits to nature destinations</i>	21
YHTEENVETO JA VUODEN 2016 ALUN KEHITYS – SUMMARY AND DEVELOPMENT AT THE BEGINNING OF 2016	22

JOHDANTO - INTRODUCTION

Matkailu on monisäikeinen ilmiö koostuen matkustamisesta, majoittumisesta, aktiviteeteista, ostoksista ja erityyppisistä muista toiminnoista. Hajanaisuudestaan johtuen sitä on haasteellista mitata. Yleisimmin käytettyjä matkailun mittareita ovat yöpymisvuorokaudet, rajanylitykset, liikennesuoritteet, matkailukohteiden kävijämäärät ja edellisten pohjalta johdetut enemmän tai vähemmän tarkat arviot alueellisista matkailijamääristä. Oma lukunsa ja ”taiteen lajinsa” on matkailijoiden rahankäytön sekä matkailun tulo- ja työllisyysvaikutusten mittaaminen.

Mittaamisen haasteista huolimatta matkailun kysyntää ja tarjontaa koskevalle numerotiedolle on jatkuvaa tarvetta. Määrällistä tietoa matkailun kehityksestä ja taloudellisista vaikutuksista tarvitaan erityisesti matkailusektorin suunnittelussa ja julkisten kehittämisresurssien suuntaamisessa. Huonossa tapauksessa faktatiedon puute johtaa matkailun merkityksen ali- tai yliarviointeihin suhteessa muihin toimialoihin.

Tähän vuosikirjaan on koottu Kainuun ja sen kuntien matkailua kuvaavia tilastoja. Vuosikirjan luvut on jäsennetty tilastolähteittäin alkaen Tilastokeskuksen majoitustilastosta. Tilastojen lyhyen esittelytekstin jälkeen kirjan luvut pitävät sisällään matkailukehitystä kuvaavia kaavioita ja taulukoita. Vuosikirjan loppuun on tehty tilannekatsaus Kainuun matkailusta vuonna 2015. Yhteenvedossa kuvataan lyhyesti myös vuoden 2016 alkupuoliskon matkailukehitystä.

Vuoden 2016 alussa Vaalan kunta siirtyi osaksi Pohjois-Pohjanmaan maakuntaa. Tämän takia vuosikirjan koko Kainuuta koskevissa kaavioissa ja taulukoissa ei ole enää mukana Vaalan kuntaa (paitsi sivuilla 15-16).

Kainuun matkailutilastollisen vuosikirjan on laatinut matkailututkija Jari Järviluoma Kajaanin ammattikorkeakoulusta.

Tourism is a complex phenomenon consisting of travel, accommodation, activities, shopping and other operations of different types. Due to its fragmented nature, measuring tourism is challenging. The most commonly used tourism indicators are the nights spent in accommodation establishments, the number of border crossings, traffic volume, the number of visitors to tourist destinations, and more or less accurate estimates of regional tourist flows based on the above information. The measurement of tourist spending and the economic and employment related impacts of tourism, is an entity in itself requiring a variety of approaches.

Despite the challenges associated with measuring, there is a continual need for numerical tourism demand and supply data. Quantitative information on tourism development and the economic impact of tourism is particularly needed in tourism planning and the allocation of public resources. In a worst case scenario a lack of factual information can lead to the under- or overestimation of the importance of tourism in relation to other sectors.

This yearbook is a compilation of the statistics representing tourism in Kainuu at provincial and municipal level. The yearbook is organized in chapters according to the statistical sources starting with accommodation statistics produced by Statistics Finland. After a short description of the statistical source, the chapters of the book include charts and tables portraying tourism development. The yearbook ends with a summary of

tourism development in the Kainuu region in the year 2015. The concluding chapter also briefly describes tourism development in the first half of 2016.

At the beginning of 2016 the municipality of Vaala became a part of the Northern Ostrobothnia province. That's why Vaala is not anymore included in the figures and tables of this yearbook (except pages 15-16).

Statistical Yearbook of Tourism in Kainuu has been compiled by Tourism Researcher Jari Järviuoma of Kajaani University of Applied Sciences.

MAJOITUSTILASTO – ACCOMMODATION STATISTICS

Tilastokeskuksen tuottama majoitustilasto on keskeisin eri aluetasojen matkailukehitystä kuvaava tilastolähde. Majoitustilasto sisältää kuukausittaista ja vuosittaista tietoa matkailijoiden yöpymisvuorokausien määristä, jotka on eritelty asuinmaan ja matkan tarkoituksen mukaan. Tilastosta selviää niin ikään esimerkiksi eri alueiden majoituskapasiteetit käyttöasteineen kuten myös tiedot yöpymisten keskihinnosta. Tilastoinnin piiriin kuuluvat majoitusliikkeet, joissa on vähintään 20 vuodepaikkaa tai sähköpistokkeella varustettua matkailuvaunupaikkaa sekä retkeilymajat.¹

Tietojen käytettävyyden kannalta majoitustilaston suurimpia rajoitteita ovat majoitusliikkeiden kokokriteeri ja kuntatasolla vastaan tulevat tietosuojakysymykset. Kahdenkymmenen vuodepaikan kokokriteerin johdosta tilastoinnin ulkopuolelle jää merkittävä määrä pienempiä majoituspaikkoja. Tarkkaa tietoa kokokriteerin takia tilastoinnin ulkopuolelle jäävien yöpymisten osuudesta ei ole olemassa.

Tietosuojasyiden johdosta Tilastokeskus voi antaa majoitustilaston tiedot kuntakohtaisesti vain silloin, jos kunnassa on vähintään kolme majoitustietonsa toimittanutta majoitusliikettä. Kainuussa kuntakohtaista tietoa koko vuotta 2015 koskien on saatavissa Sotkamosta, Kajaanista, Puolangalta, Suomussalmelta ja Kuhmosta. Hyrynsalmella, Paltamossa ja Ristijärvellä majoitusliikkeiden määrä oli niin pieni, että erillistä tietoa kyseisten kuntien majoituskysynnästä ei ole mahdollista julkaista.

Accommodation statistics produced by Statistics Finland are the main statistical information source describing tourism development at different regional levels. Accommodation statistics contain monthly and annual data on the overnight stays of tourists, which are specified by country of residence and purpose of visit. The statistics also show occupancy rates and accommodation capacity in different regions, as well as average prices for overnight stays. The data for the statistics are collected from accommodation establishments that have at least 20 bed places or caravan pitches provided with electric sockets, as well as hostels.¹

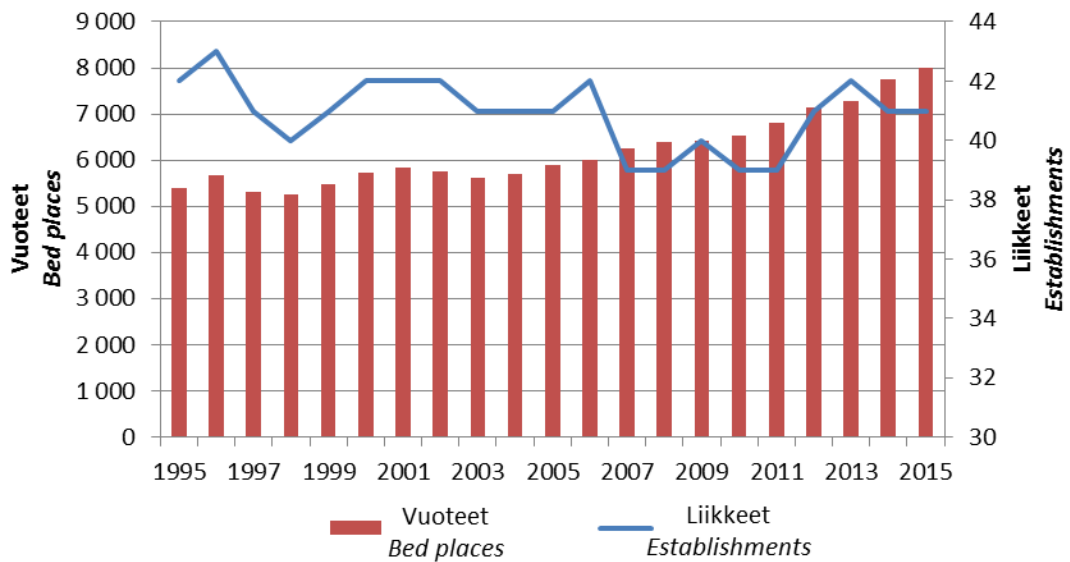
Regarding the usability of the information provided, the main constraints are the size of accommodation establishment criterion and municipal confidentiality issues. The minimum criterion of twenty bed places or caravan pitches excludes a significant number of smaller accommodation units from the statistics. The precise share of excluded overnights stays due to the size criterion is unknown.

Due to confidentiality, Statistics Finland can only publish data concerning separate municipalities if there are at least three accommodation establishments in the municipality, which submit accommodation information to Statistics Finland. In Kainuu, municipal level data was available from Sotkamo, Kajaani, Puolanka, Suomussalmi and Kuhmo for the whole of 2015. In Hyrynsalmi, Paltamo and Ristijärvi the number of accommodation establishments was so low that separate information from these municipalities could not be published.

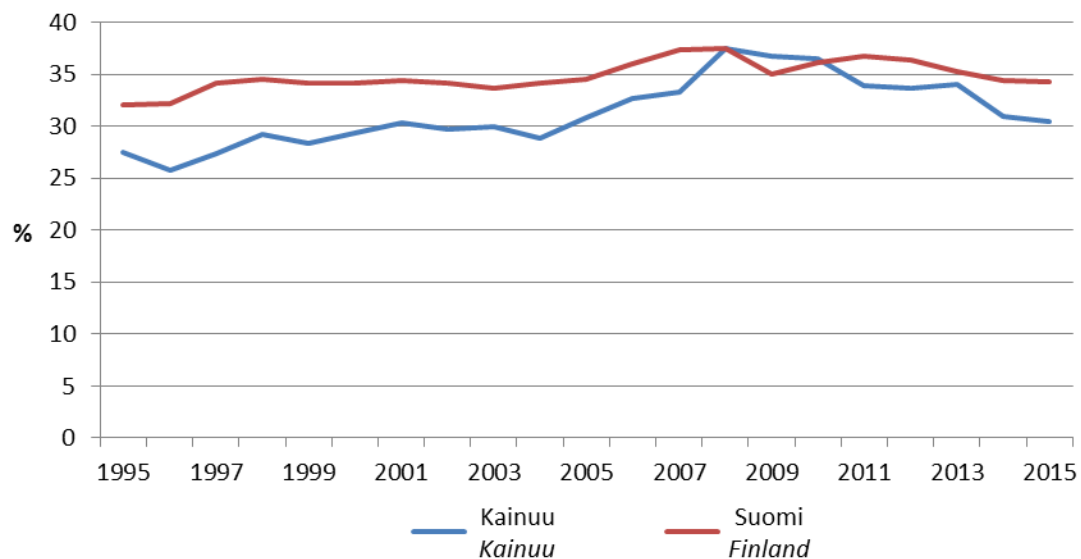
¹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 28.9.2016]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Majoitustarjonta ja sen kehitys – Accommodation supply and its development

Rekisteröityjen majoitusliikkeiden määrä ja vuodekapasiteetti Kainuussa 1995-2015²
The number of registered accommodation establishments and beds in Kainuu 1995-2015

Keskimääräinen vuodekäyttöaste Kainuussa ja koko Suomessa 1995-2015²
The average bed-place occupancy rate in Kainuu and in Finland 1995-2015

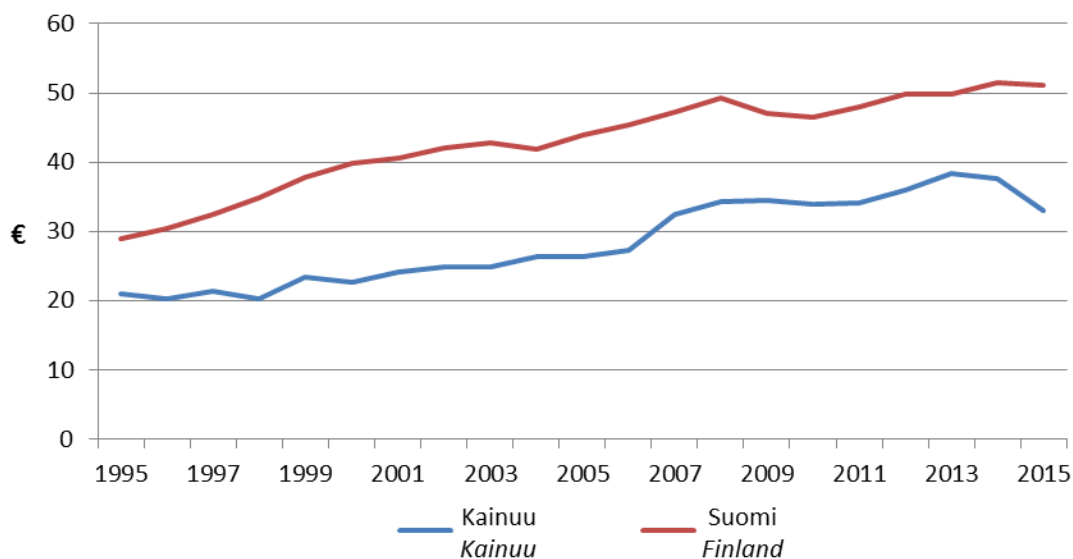

² Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.

Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 28.9.2016]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

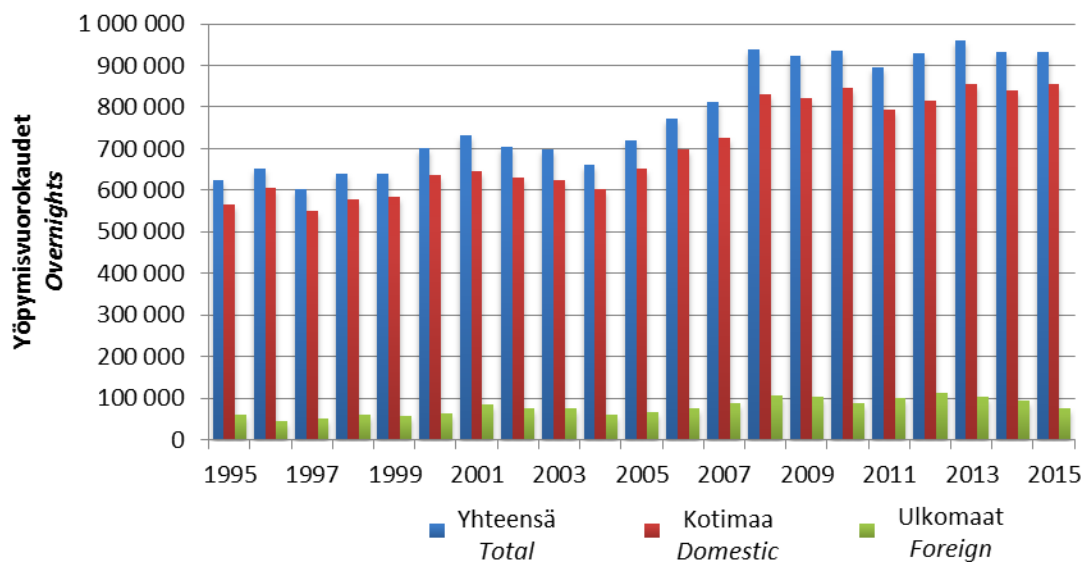
Majoitustilasto – Accommodation statistics

Yöpymisen keskihinta (ALV mukaan lukien) Kainuussa ja koko Suomessa 1995-2015³
The average price per overnight stay (VAT included) in Kainuu and in Finland 1995-2015

Majoituskysyntä ja sen kehitys – Accommodation demand and its development

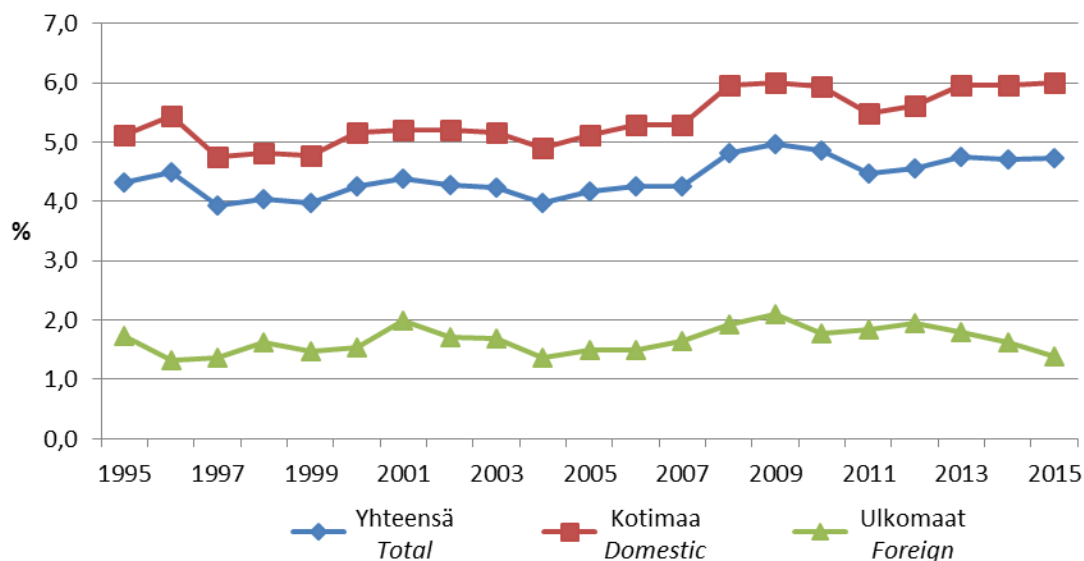
Kainuun rekisteröidyt yöpymiset 1995-2015³
Registered overnights in Kainuu 1995-2015

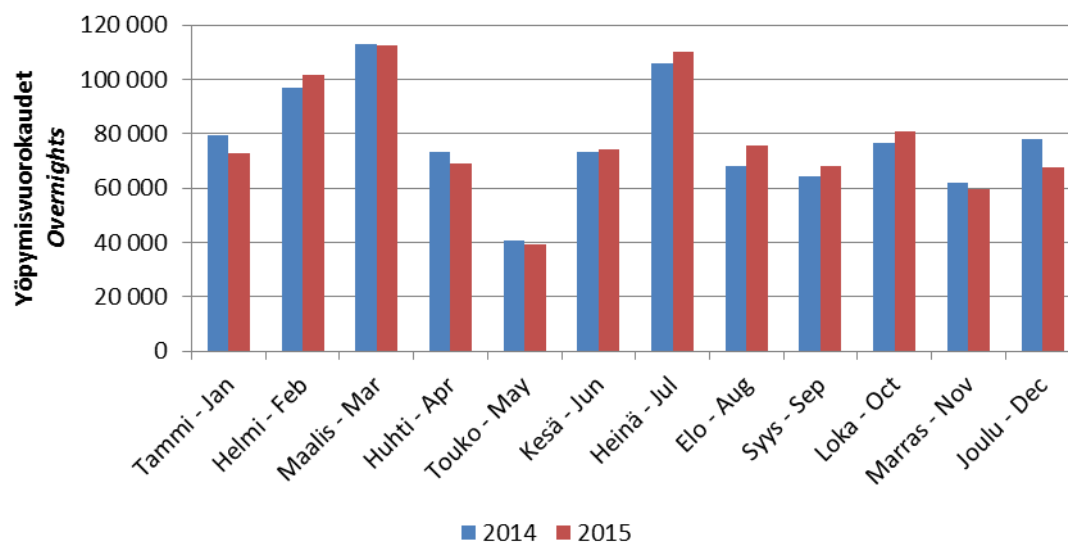
³ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.
 Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 28.9.2016]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Kainuun markkinaosuus koko maan rekisteröidyistä yöpymisistä 1995-2015⁴
Kainuu's market share of registered overnights in the whole country 1995-2015

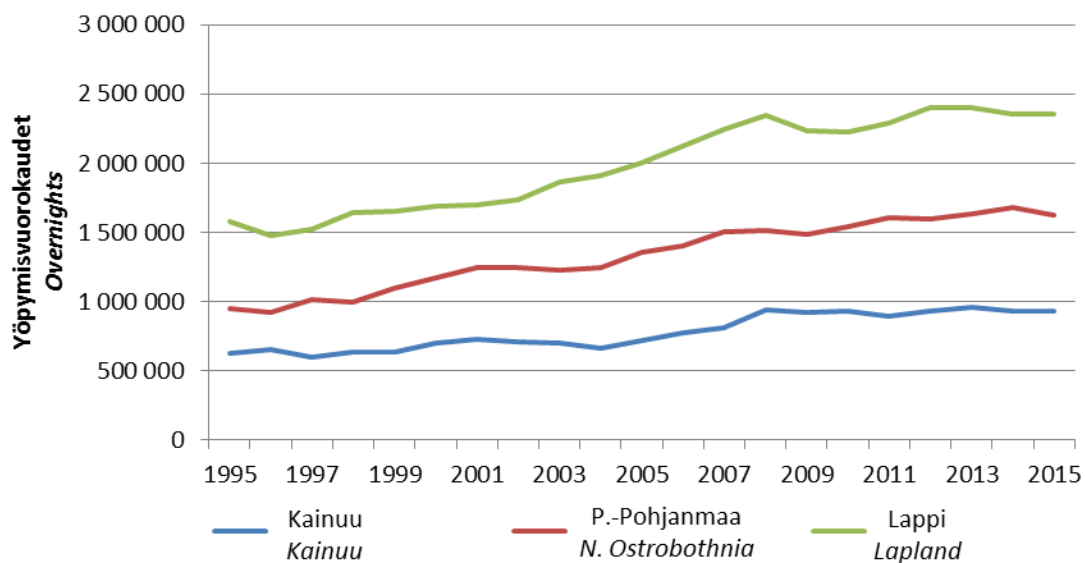
Kainuun rekisteröidyt yöpymiset kuukausittain 2014 ja 2015⁴
Registered overnights in Kainuu by month in 2014 and 2015

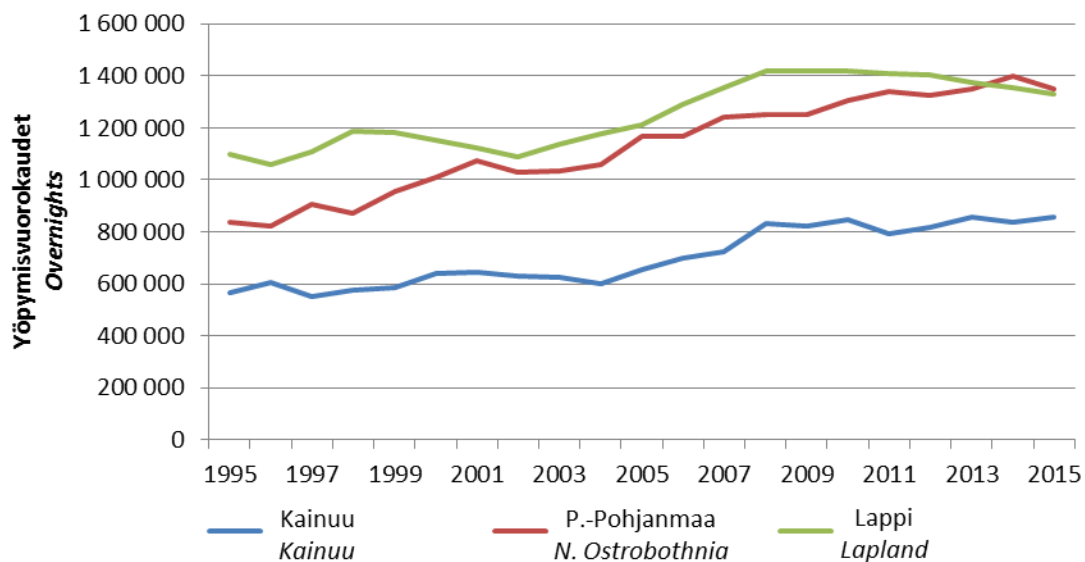
⁴ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkajulkaisu]. ISSN=1799-6309.
 Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 28.9.2016]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Rekisteröidyt yöpymiset Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 1995-2015⁵
 Registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 1995-2015

Kotimaiset rekisteröidyt yöpymiset Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 1995-2015⁵
 Domestic registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 1995-2015

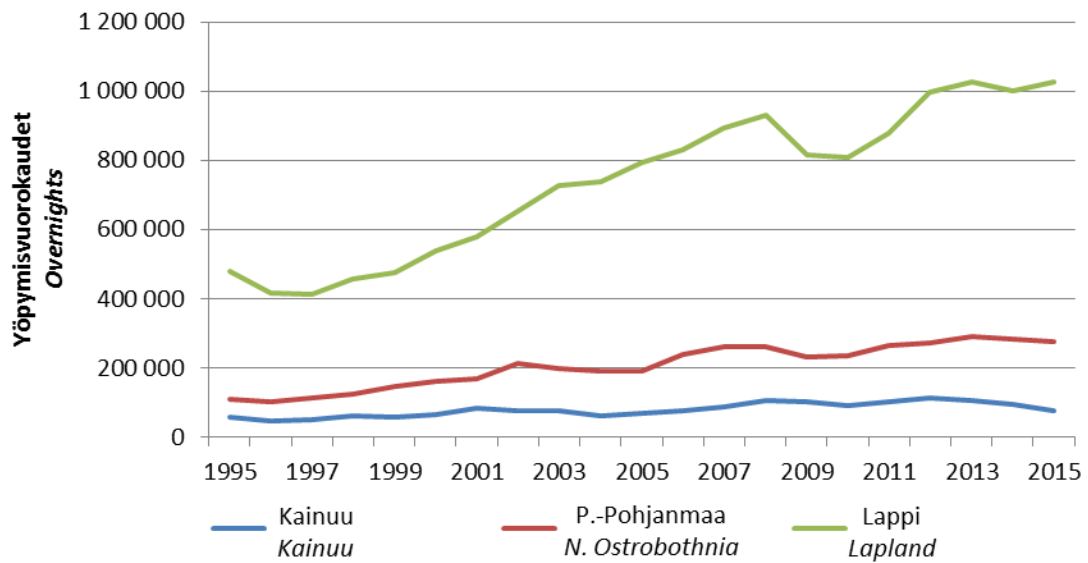

⁵ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.

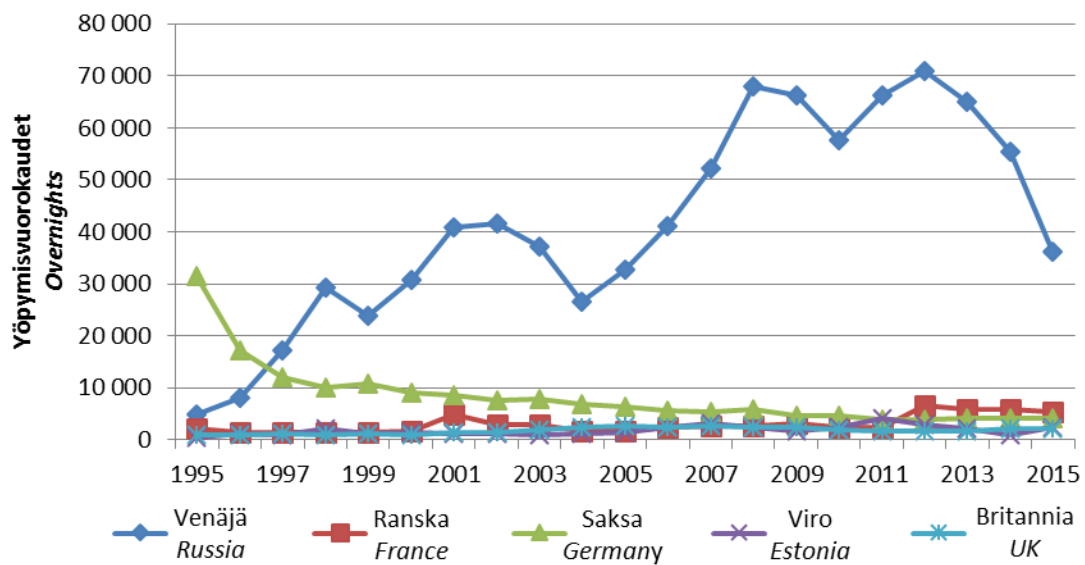
Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 28.9.2016]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Ulkomaiset rekisteröidyt yöpymiset Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 1995-2015⁶
 Foreign registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 1995-2015

Kainuussa vierailevien ulkomaisten matkailijoiden yöpymiset asuinmaittain 1995-2015⁶
 Foreign overnights in Kainuu by country of residence 1995-2015

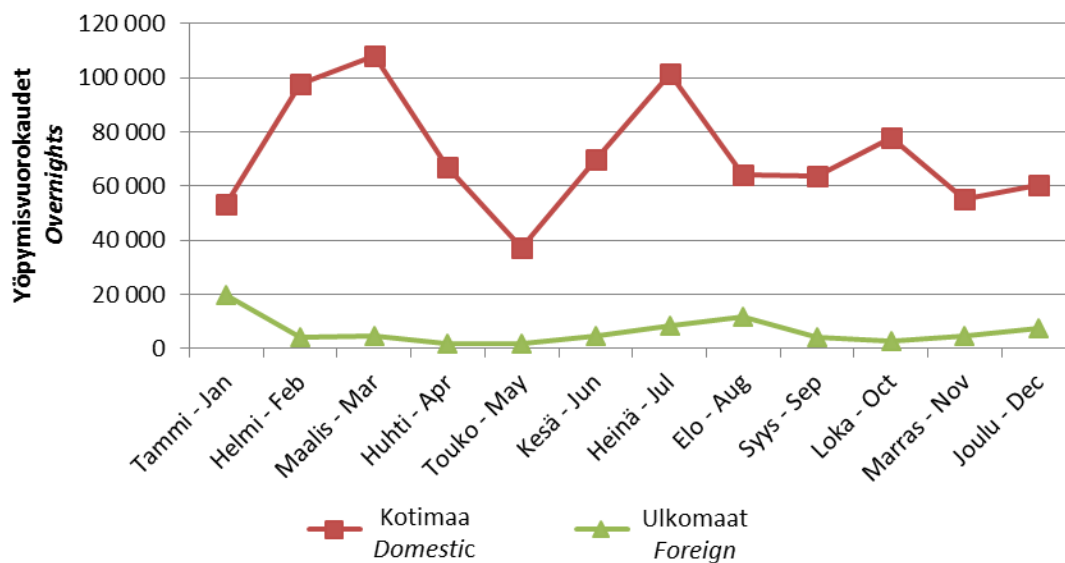

⁶ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.

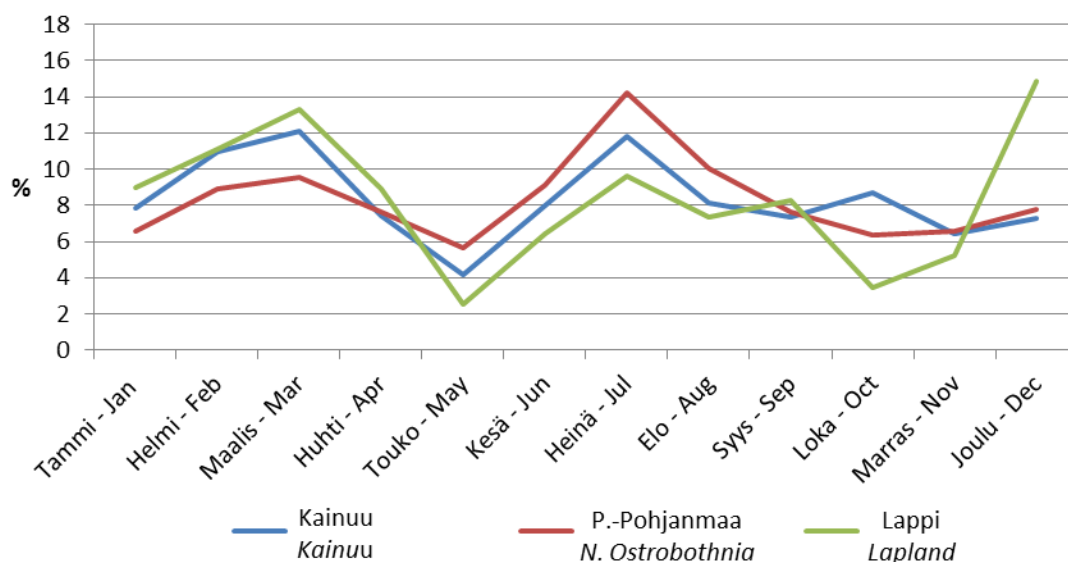
Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 28.9.2016]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Kainuun rekisteröityjen yöpymisten kausivaihtelu vuonna 2015⁷
Seasonality of registered overnights in Kainuu in 2015

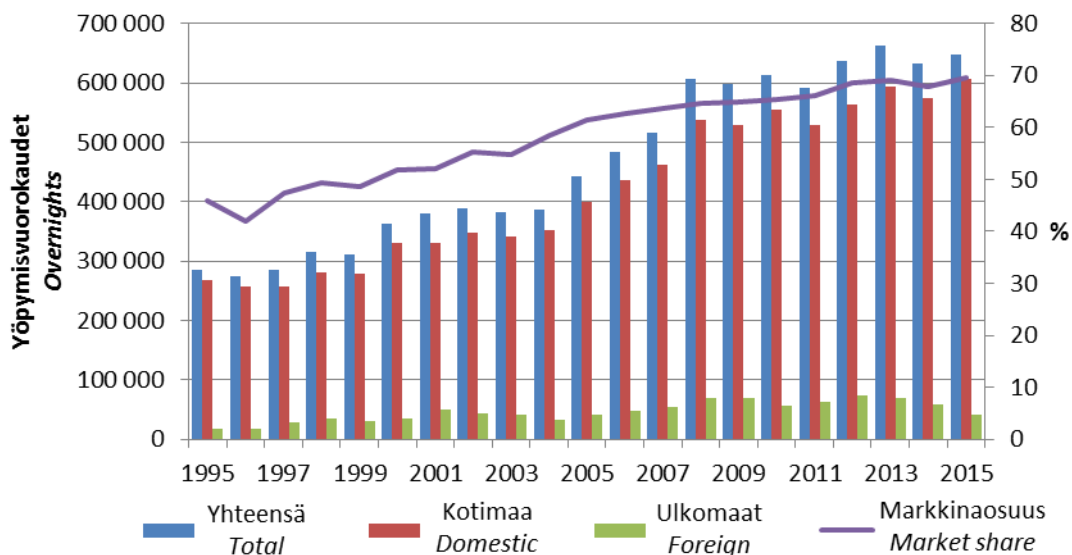
Rekisteröityjen yöpymisten kausivaihtelu Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa vuonna 2015⁷
Seasonality of registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland in 2015

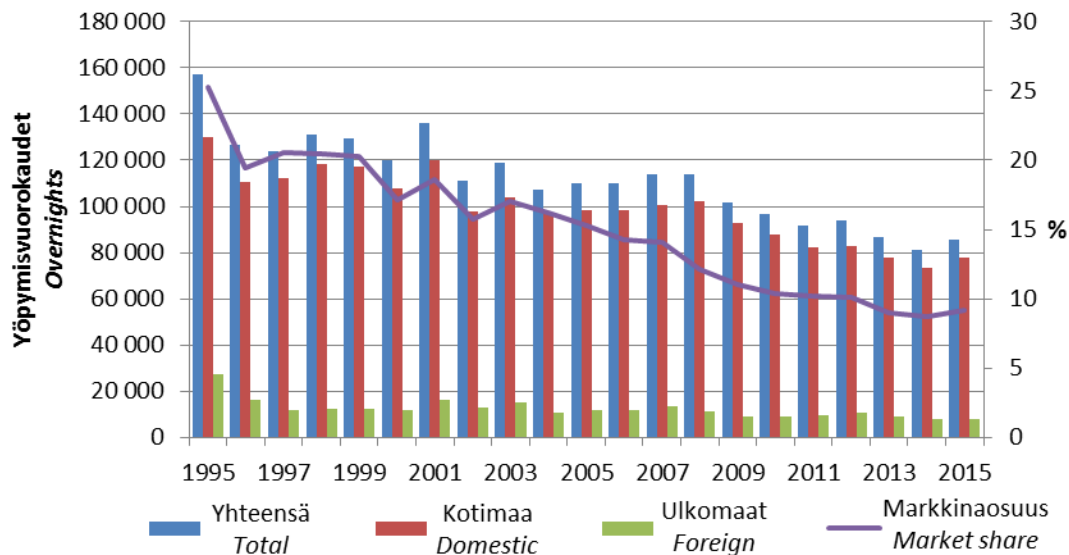
⁷ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkójulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 28.9.2016]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Majoituskysynnän kehitys Kainuun kunnissa – *Development of accommodation demand in the municipalities of Kainuu*

Sotkamon rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2015⁸
Registered overnights in Sotkamo and market share in the Kainuu region 1995-2015

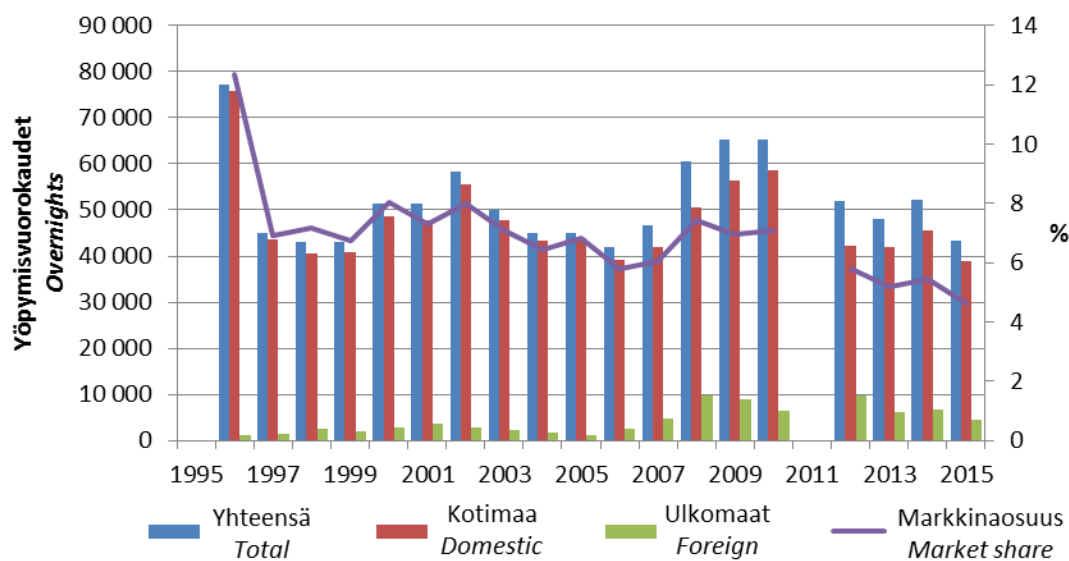
Kajaanin rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2015⁸
Registered overnights in Kajaani and market share in the Kainuu region 1995-2015

⁸ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. *Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.*

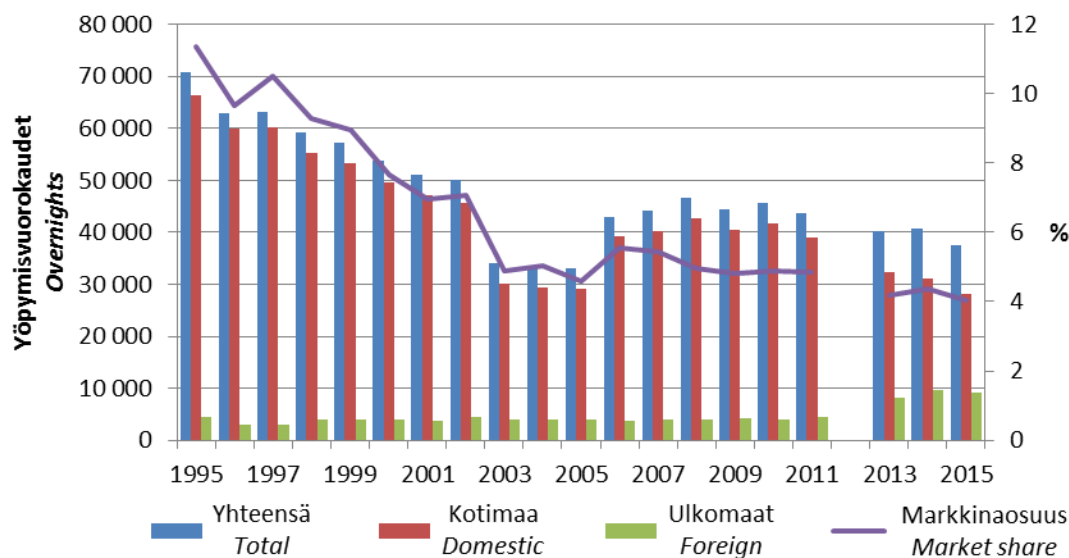
Majoitustilasto – Accommodation statistics

Puolangan rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2015⁹
 Registered overnights in Puolanka and market share in the Kainuu region 1995-2015

Suomussalmen rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2015⁹
 Registered overnights in Suomussalmi and market share in the Kainuu region 1995-2015

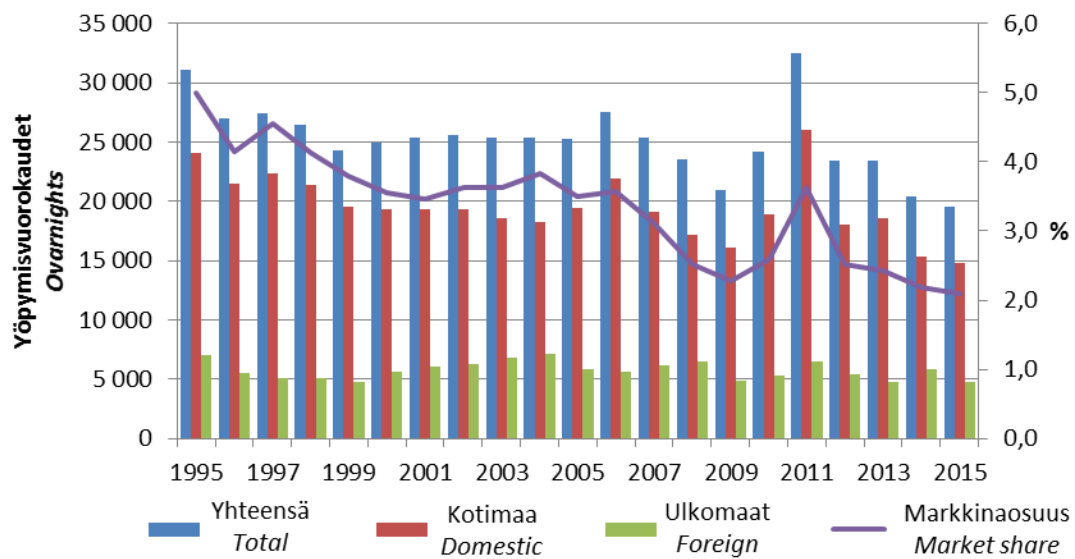
Registered overnights in Suomussalmi and market share in the Kainuu region 1995-2015

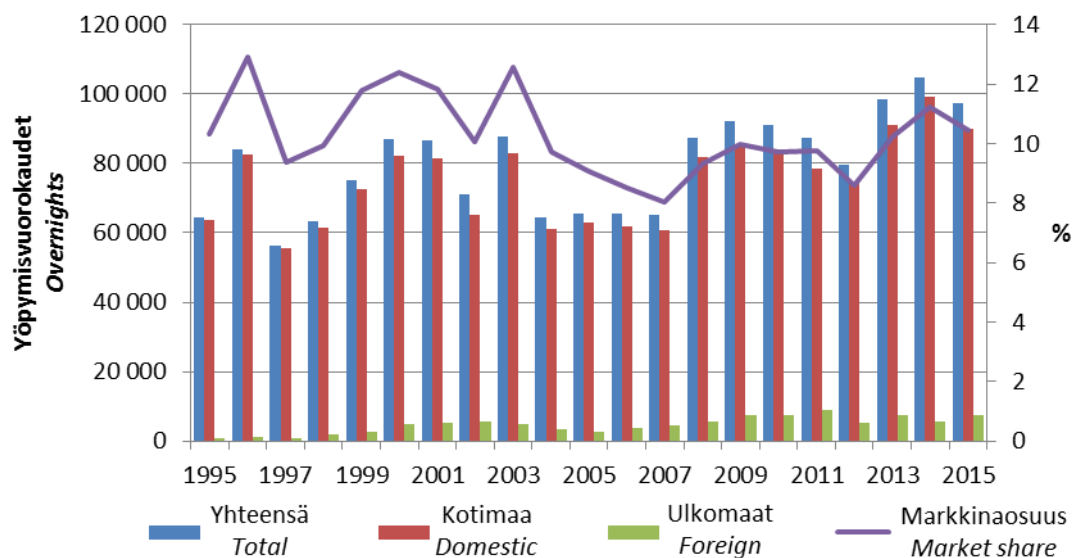
⁹ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. *Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.*

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Kuhmon rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2015¹⁰
 Registered overnights in Kuhmo and market share in the Kainuu region 1995-2015

Hyrynsalmen, Paltamon ja Ristijärven yhteenlasketut rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2015¹⁰
 Total registered overnights in Hyrynsalmi, Paltamo and Ristijärvi and market share in the Kainuu region 1995-2015

¹⁰ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.

YRITYSREKISTERIN VUOSITILASTO – *FINNISH ENTERPRISES*

Yritysrekisterin vuositalasto sisältää tietoja maassamme toimivista yrityksistä, toimipaikoista ja konserneista. Perusmuuttujat ovat lukumäärä, henkilöstö ja liikevaihto. Tiedot saadaan pääasiassa verohallinnon rekistereistä ja yritysrekisterin omista tiedusteluista. Tilastossa ovat mukana yritykset ja toimipaikat, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta tilastovuonna ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai joiden liikevaihto on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan (esim. 9 979 euroa vuonna 2010).¹¹

Henkilöstö käsittää palkansaajat ja yrittäjät. Henkilöstö on muunnettu kokovuosityöllisiksi siten, että esimerkiksi puolipäiväinen työntekijä vastaa puolta henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä. Liikevaihtoon luetaan kirjanpitovelvollisen varsinaisen toiminnan myyntituotot, joista on vähennetty myönnetyt alennukset sekä arvonlisävero ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot.¹²

Yritysrekisterin vuositalasto 2015 ilmestyy joulukuussa 2016. Tästä johtuen käsillä olevan vuosikirjan uusimmat tiedot ovat vuodelta 2014.

The statistics of Finnish enterprises contain data on the enterprises, establishments and corporate groups that operate in Finland. The basic variables describe their number, personnel and turnover. The data are mainly obtained from the Tax Administration's registers and via direct inquiries to enterprises. Enterprises and establishments operating for more than six months in the reference year and employing more than half a person or with a turnover in excess of an annually specified statistical limit (e.g. EUR 9 979 in 2010) are included in the statistics.¹¹

Employees comprise wage earners and entrepreneurs. In the statistics, employees are converted to annual full-time employees so that, for example, an employee working half a day represents half a person and two employees each working half-time for one year represent one annual full-time employee. Turnover comprises sales profits derived from the actual operations of a party with the legal obligation to maintain accounts, after the deduction of granted discounts, value added tax and other taxes based direct on sales volume.¹²

Finnish enterprises 2015 will be released in December 2016 so the latest data used in this yearbook date back to 2014.

¹¹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Yritysrekisterin vuositalasto. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 28.9.2016]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/meta/til/syr.html>

¹² Suomen virallinen tilasto (SVT): Käsitteet ja määritelmät. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 28.9.2016]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/syr/kas.html>

Henkilöstömäärä ja liikevaihto erällä matkailuun liittyvillä toimialoilla *Employment and turnover in some tourism-related industries*

Majoitustoiminnan (TOL 55) henkilöstö ja liikevaihto Kainuussa vuonna 2014¹³

Employment and turnover in the accommodation business in Kainuu 2014

	Toimipaikkojen määrä <i>Number of establishments</i>	Henkilöstö - <i>Employees</i>	Liikevaihto – <i>Turnover</i> 1 000 €
Kajaani	7	62	7 854
Kuhmo	10	23	1 970
Paltamo	-	-	-
Puolanka	5	4	283
Sotkamo	24	210	12 657
Suomussalmi	9	25	2 308
KAINUU	59	324	25 216

Ravitsemistoiminnan (TOL 56) henkilöstö ja liikevaihto Kainuussa vuonna 2014¹⁴

Employment and turnover in in food and beverage service activities in Kainuu 2014

	Toimipaikkojen määrä <i>Number of establishments</i>	Henkilöstö - <i>Employees</i>	Liikevaihto – <i>Turnover</i> 1 000 €
Kajaani	58	196	17 425
Kuhmo	8	34	3 691
Paltamo	7	10	1 041
Puolanka	3	6	486
Sotkamo	18	48	4 975
Suomussalmi	12	27	2 305
KAINUU	112	330	30 607

Hiihto- ja laskettelukeskusten (TOL 93291) henkilöstö ja liikevaihto Kainuussa vuonna 2014¹³ - *Employment and turnover in skiing centre activities in Kainuu 2014*

	Toimipaikkojen määrä <i>Number of establishments</i>	Henkilöstö - <i>Employees</i>	Liikevaihto – <i>Turnover</i> 1 000 €
KAINUU	4	135	7 428

Varauspalvelujen, matkaoppaiden palvelujen ym. (TOL 799) henkilöstö ja liikevaihto Kainuussa vuonna 2014¹³

Employment and turnover in reservation and travel guiding services etc. in Kainuu 2014

	Toimipaikkojen määrä <i>Number of establishments</i>	Henkilöstö - <i>Employees</i>	Liikevaihto – <i>Turnover</i> 1 000 €
KAINUU	43	45	8 473

¹³ Tilastokeskus, Kunnittainen toimipaikkatilasto [viitattu 3.10.2016]. Saantitapa: <https://tilastokeskus.fi/tup/yritystietopalvelu/kunnittainen-toimipaikkatilasto>

¹⁴ Tilastokeskus, Kunnittainen toimipaikkatilasto [viitattu 3.10.2016]. Saantitapa: <https://tilastokeskus.fi/tup/yritystietopalvelu/kunnittainen-toimipaikkatilasto>

Huom: Ravitsemistoiminnasta suuri osuus ei liity matkailuun. *Note: A large proportion of the restaurant industry is not connected to tourism.*

MATKAILUN ALUETALOUDELLISET VAIKUTUKSET - REGIONAL ECONOMIC IMPACTS OF TOURISM

Tuoreimmat tiedot Kainuun matkailun aluetaloudellisista vaikutuksista ovat FT Pekka Kauppilan tutkimuksessa ”Kainuun matkailutalous: kuntakohtaista tarkastelua”.¹⁵ Tutkimuksen perusaineistona ovat Tilastokeskuksen yritysrekisterin liikevaihto- ja henkilöstötiedot toimialoittain. Eri toimialojen matkailumyynnin osuudet sekä tulo- ja työllisyyskertoimet ovat peräisin aiemmasta Kainuun matkailun taloudellisia vaikutuksia tarkastelevasta tutkimuksesta.¹⁶

Kauppilan tutkimuksen mukaan vuonna 2009 Kainuussa sijaitsevien yritysten välitön matkailutulo ilman arvonlisäveroa oli 138 miljoonaa euroa. Välitön matkailutulo kuvaa matkailijoiden käyttämää rahamäärää ostoksiin ja palveluihin kohdealueella. Kokonaismatkailutulo on laskettu kertomalla välitön matkailutulo tulokertoimella. Vuonna 2009 Kainuun kokonaismatkailutulo oli 183 miljoonaa euroa. Matkailun kokonaistyöllisyys saadaan kertomalla välitön matkailutyöllisyys työllisyyskertoimella. Vuonna 2009 Kainuun välitön matkailutyöllisyys oli 1 090 ja kokonaismatkailutyöllisyys 1 239 henkilötyövuotta.¹⁵

The latest available information on the regional economic impacts of tourism in the Kainuu region can be found in Ph.D. Pekka Kauppila's study "Kainuun matkailutalous: kuntakohtaista tarkastelua" (The tourism economy of Kainuu: A municipal level study).¹⁵ The basic data used in this study is from the Business Register of Statistics Finland and consists of turnover and personnel information by line of business. The share of tourism sales in each line of business as well as income and employment coefficients are from previous research on the economic effects of tourism in the Kainuu region.¹⁶

According to Kauppila's research, the direct tourist income of enterprises in the Kainuu region amounted to € 138 million in 2009 without value added tax. The direct tourist income shows the amount of money that tourists spend on goods and services in the destination region. The total income generated by tourism is calculated by multiplying direct tourist income by an income coefficient. In 2009, the total income from tourism in the Kainuu region was € 183 million. Total employment in tourism is calculated by multiplying direct tourism employment by an employment coefficient. In 2009, direct tourism employment in the Kainuu region was 1 090 person-years and total tourism employment, 1 239 person-years.¹⁵

¹⁵ Kauppila, P. (2011). Kainuun matkailutalous: kuntakohtaista tarkastelua. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja A:8 [viitattu 28.9.2016]. Saantitapa: <http://www.kamk.fi/fi/Tutkimus-ja-kehitys/Projektit/Aktiviteettimatkaileu/Julkaisut>

¹⁶ Juntheikki, R. (2004). Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset Kainuussa vuonna 2002. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja B:4.

Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset – *Regional economic impacts of tourism*Kainuun alueen kuntien matkailutalous vuonna 2009¹⁷*Tourism economics in the municipalities of the Kainuu region in 2009*

	Välitön matkailu- tulo ilman ALV <i>Direct tourist income w/o VAT</i>	Kokonais- matkailutulo <i>Total tourist income</i>	Välitön matkailutyöllisyys <i>Direct tourism employment</i>	Kokonais- matkailutyöllisyys <i>Total tourism employment</i>
	1 000 €	1 000 €	htv/ <i>person-years</i>	htv/ <i>person-years</i>
Hyrnsalmi	5 153	5 977	39	42
Kajaani	45 259	60 647	327	389
Kuhmo	11 806	15 230	98	107
Paltamo	7 076	8 067	46	50
Puolanka	4 261	4 858	30	32
Ristijärvi	330	416	6	6
Sotkamo	50 449	70 124	427	486
Suomussalmi	10 874	13 701	94	103
Vaala	3 300	3 729	23	24
KAINUU	138 508	182 749	1 090	1 239

¹⁷ Kauppila, P. (2011). Kainuun matkailutalous: kuntakohtaista tarkastelua. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja A:8 [viitattu 28.9.2016]. Saantitapa: <http://www.kamk.fi/fi/Tutkimus-ja-kehitys/Projektit/Aktiviteettimatkailu/Julkaisut>

LIKENNETILASTOT – *TRAFFIC STATISTICS*

Liikenteen osalta vuosikirja sisältää joitakin kaaviokuvia Kajaanin lentoaseman, Vartiuksen rajanylityspaikan ja Kainuun alueen junaliikenteen matkustajamääristä. Kajaanin lentoaseman matkustajamäärä kuvaa saapuneiden ja lähteneiden matkustajien yhteenlaskettua määrää. Määritelmällisesti kotimaan liikenteen lentomatkustaja lähtee kotimaan lentokentältä ja laskeutuu kotimaan kentälle. Kansainvälisen liikenteen lentomatkustajan lähtö- tai laskeutumispaikka on ulkomailla.¹⁸

Lentotilastojen tavoin Vartiuksen rajanylityspaikan liikennetilasto kuvaa saapuneiden ja lähteneiden matkustajien yhteenlaskettua määrää.

Junaliikenteen tilastoinnissa tapahtuneen muutoksen takia vuodesta 2006 lähtien matkustajamäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien vastaavien lukujen kanssa.¹⁹

As regards traffic, the yearbook contains some diagrams to illustrate passenger volumes at Kajaani Airport, Vartiuss border crossing point and in Kainuu's rail traffic. The passenger volumes at Kajaani airport describe the combined figures for arriving and departing passengers. By definition, a domestic flight passenger departs from an airport in Finland and arrives at an airport in Finland. An international flight passenger departs from or arrives at a foreign airport.¹⁸

Similarly, border crossing statistics include the combined figures for arriving and departing passengers.

Due to the changes in rail statistics the passenger figures from 2006 onwards are not fully comparable with those of earlier years.¹⁹

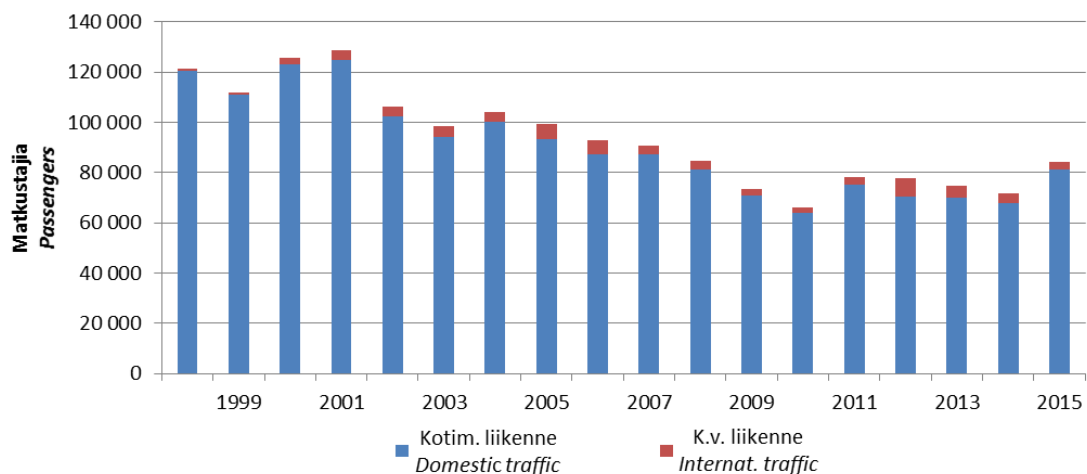
¹⁸ Liikennetilastot. Finavia [viitattu 28.9.2016]. Saantitapa: <http://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/tilastot/>

¹⁹ Rautateiden henkilö- ja tavaraliikenne. Liikennevirasto [viitattu 28.9.2016]. Saantitapa: <http://portal.liikennevirasto.fi/sivu/www/f/aineistopalvelut/tilastot/rautatietilastot>

Lentoliikenne – *Air traffic*

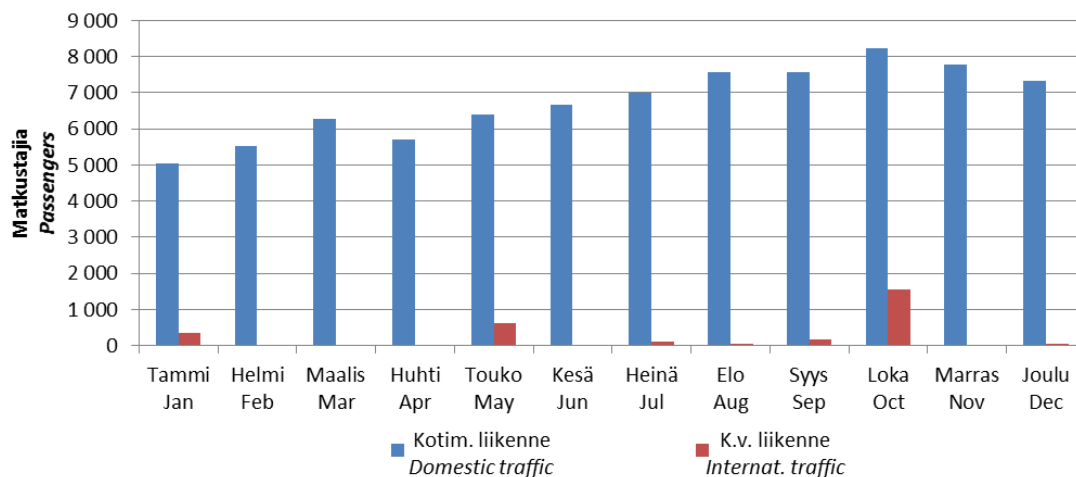
Kajaanin lentoasemalle saapuneiden ja lentoasemalta lähteneiden matkustajien yhteenlasketut määrät 1998-2015²⁰

Combined number of incoming and outgoing passengers at Kajaani airport 1998-2015

Kajaanin lentoasemalle saapuneiden ja lentoasemalta lähteneiden matkustajien yhteenlasketut määrät kuukausittain 2015²⁰

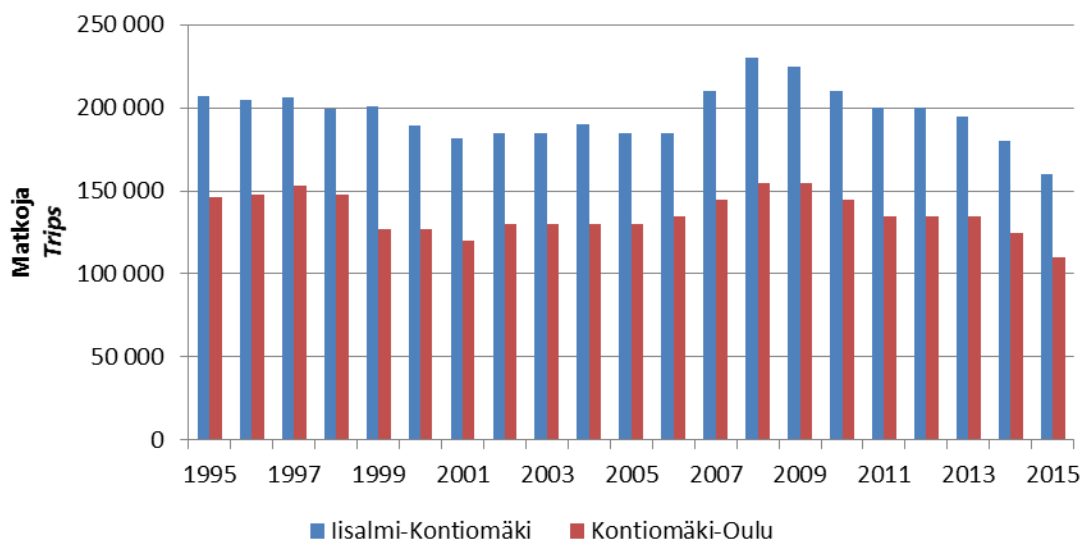
Combined number of incoming and outgoing passengers at Kajaani airport by month in 2015

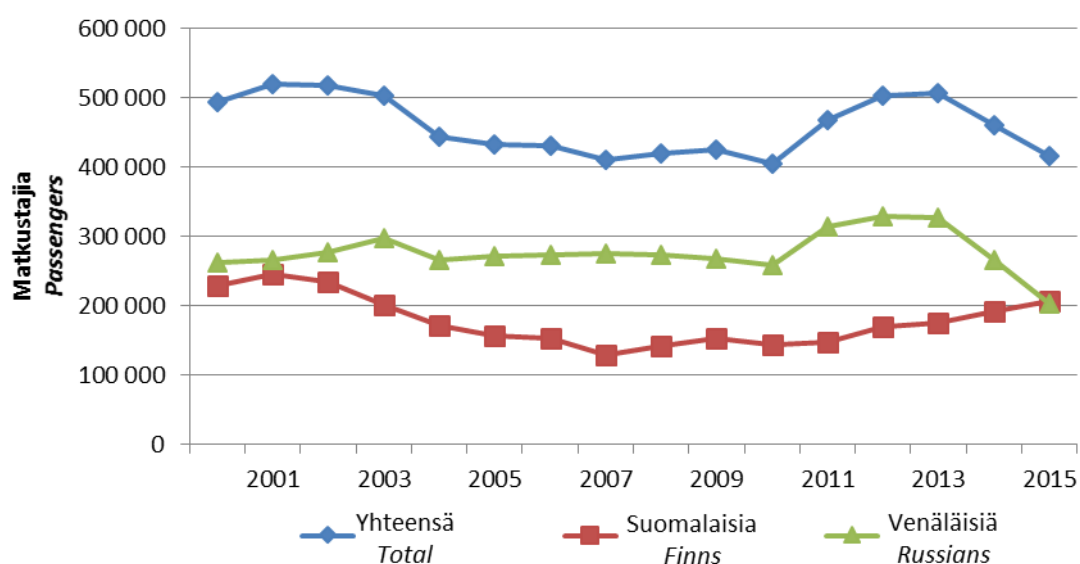
²⁰ Finavian toimittama erillistaulukko lentoliikennetilastoista. *Separate air traffic statistics table submitted by Finavia.* Uusimmat tiedot saatavissa osoitteesta/Latest data available from: <http://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/tilastot/>

Junaliikenne – *Rail traffic*

Matkojen määrä rataosuuksilla Iisalmi-Kontiomäki ja Kontiomäki-Oulu 1995-2015²¹
Number of trips on the Iisalmi-Kontiomäki and Kontiomäki-Oulu railway line sections 1995-2015

Rajaliikenne – *Border traffic*

Vartiuksen rajanylityspaikan kautta Suomeen saapuneiden ja Suomesta lähteneiden matkustajien yhteenlasketut määrät 2000-2015²²
Combined numbers of passengers who enter or exit Finland via the Vartiuss border crossing point 2000-15

²¹ Liikenneviraston toimittama erillistaulukko rautatieliikennetilastoista. *Separate table of railway traffic statistics submitted by the Finnish Transport Agency.* Uusimmat tiedot saatavissa osoitteesta/Latest data available from: <http://portal.liikennevirasto.fi/sivu/www/f/aineistopalvelut/tilastot/rautatietilastot>

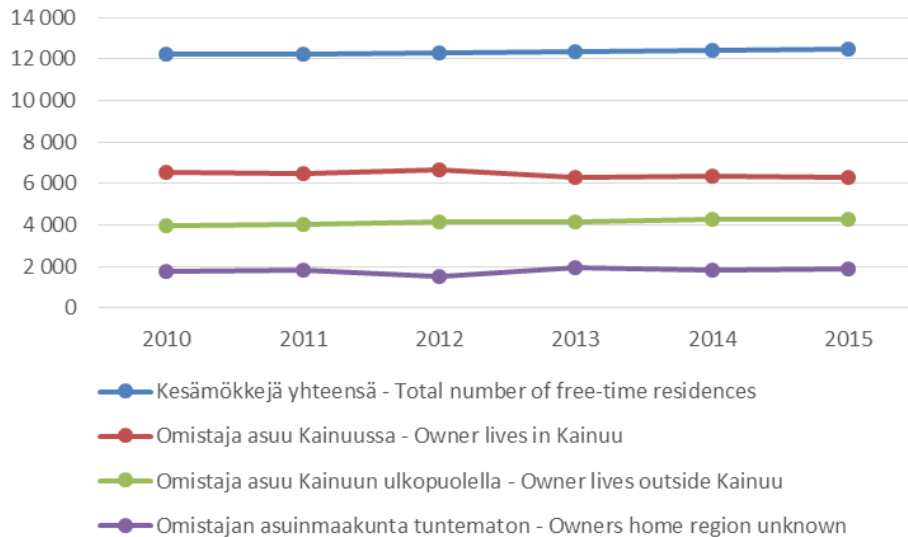
²² Kainuun rajavartioston toimittama erillistaulukko rajaliikennetilastoista. *Separate table of border traffic statistics submitted by Kainuu Border Guard.*

MUUT TILASTOT – OTHER STATISTICS

Vapaa-ajan asuntojen määrä – Number of free-time residences

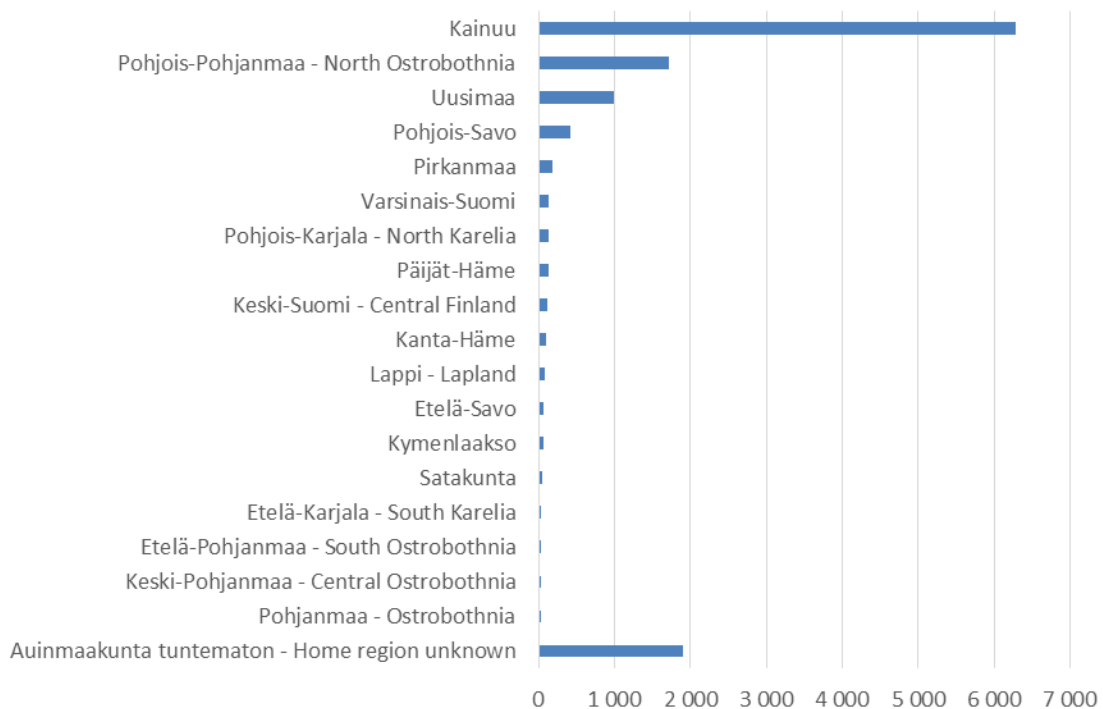
Kesämökkien määrä Kainuussa 2010-2015²³

Number of free-time residences in Kainuu 2010-2015

Kainuun kesämökit omistajan asuinmaakunnan mukaan 2015²³

Free-time residences in Kainuu according to owners home region 2015

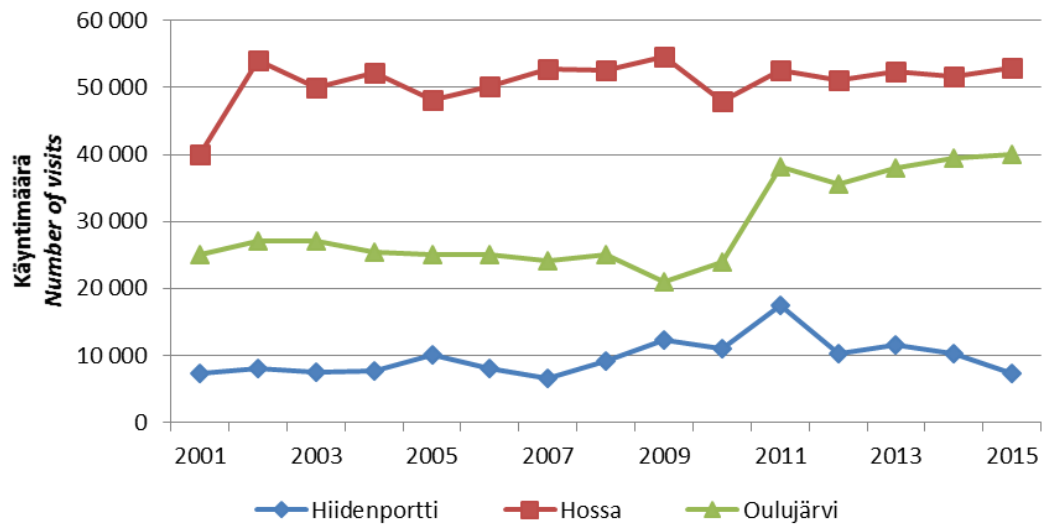

²³ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko. Separate table submitted by Statistics Finland.

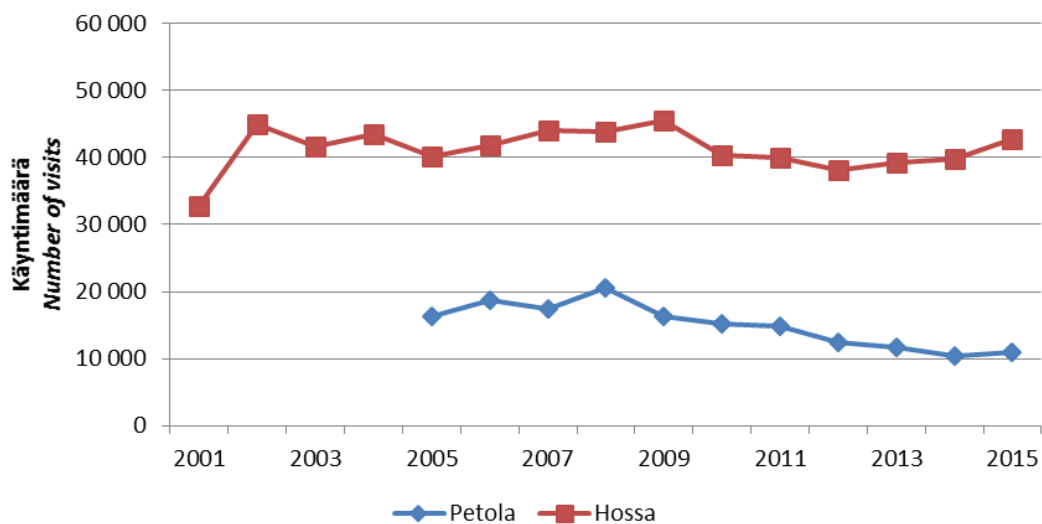
Kesämökeistä yleensä / Free-time residences in general: <http://www.stat.fi/til/rakke/index.html>

Luontokohteiden kävijämäärät – Number of visits to nature destinations

Käyntimäärät Hiidenportin kansallispuistossa sekä Hossan ja Oulujärven²⁴ retkeilyalueilla²⁵
Number of visits to Hiidenportti National Park, Hossa Hiking Area and Oulujärvi Hiking Area

Käyntimäärät Hossan ja Petolan luontokeskuksissa²⁵
Number of visits at Hossa and Oulujärvi Visitor Centres

²⁴ Vuonna 2011 Oulujärven retkeilyalueen kävijälaskennan kattavuutta parannettiin. Vuodesta 2011 lähtien laskentoja tehdään myös retkeilyalueeseen kuuluvilla vesialueilla ja saarilla. *In 2011 the coverage of monitoring the number of visits to Oulujärvi Hiking Area was improved. From 2011 monitoring is also carried out so as to include the waterways and islands of the hiking area.*

²⁵ Metsähallituksen Pohjanmaan luontopalvelujen toimittama erillistaulukko käyntimääristä. *Separate table of number of visits submitted by Metsähallitus Natural Heritage Services, Ostrobothnia.*

YHTEENVETO JA VUODEN 2016 ALUN KEHITYS –SUMMARY AND DEVELOPMENT AT THE BEGINNING OF 2016

Vuonna 2015 Kainuun majoituskysyntä pysyi samalla tasolla kuin vuonna 2014. Matkailijoiden yöpymisiä rekisteröitiin yhteensä 931 917, mikä on 0,02 prosenttia enemmän kuin edeltäneenä vuonna. Kotimaiset yöpymiset lisääntyivät kaksi prosenttia, mutta ulkomaiset yöpymiset vähenivät venäläismatkailun taantumisesta johtuen 18 prosenttia.

Majoitusliikkeiden rekisteröity vuodekapasiteetti jatkoi kasvuaan. Vuonna 2015 Kainuun rekisteröity vuodekapasiteetti oli 7 999, mikä on kolme prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2015 majoitusliikkeiden keskimääräinen vuodekäyttöaste oli 30,4 % ja yöpymisen keskihinta 33 euroa. Vuodekäyttöaste ja yöpymisen keskihinta laskivat kumpikin edellisvuodesta.

Kajaanin lentoaseman matkustajamäärä lisääntyi vuonna 2015 merkittävästi (16,9 %). Toisaalta junaliikenteessä matkustajamäärien aleneva trendi jatkui edelleen. Rajaliikenteessä vuosi 2015 oli erikoinen sikäli, että Vartiuksen raja-asemalla suomalaisia rajan ylittäjiä oli enemmän kuin venäläisiä. 2000-luvulla tätä ei ole aiemmin tapahtunut.

Vuoden 2016 ennakkotietojen perusteella Kainuun alueella rekisteröityjen kotimaisten yöpymisten määrä laski tammi-heinäkuussa 1,6 prosenttia. Sen sijaan ulkomaiset yöpymiset lisääntyivät 15,4 prosenttia vuoden 2015 vastaavaan aikaan verrattuna. Venäläisten yöpymisten lasku taittui ja kääntyi lievään 1,8 prosentin nousuun. Yöpymisten kokonaismäärä pysyi vuoden 2016 tammi-heinäkuussa edellisvuoden tasolla (-0,3 %).

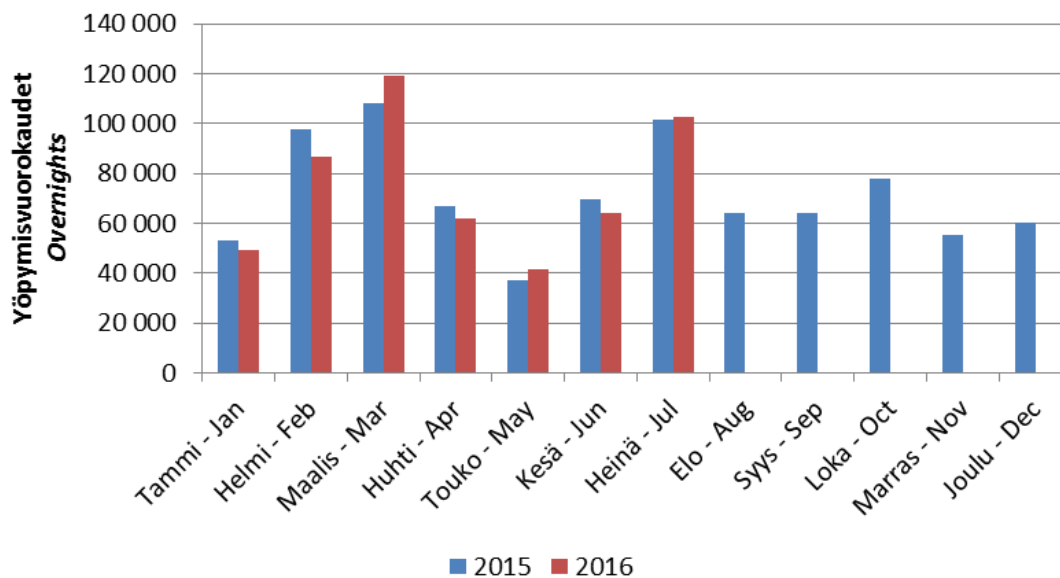
In 2015, accommodation demand in the Kainuu region remained the same as in 2014. The total number of registered overnight stays was 931 917, which is 0.02 per cent more than 2014. Domestic overnights increased by 2% but foreign overnights declined by 18% due to the downturn in Russian tourism.

The registered bed capacity of accommodation establishments continued to grow. In 2015, the registered bed capacity in the Kainuu region was 7 999, which is 3% more than in 2014. In 2015, the average bed occupancy rate was 30.4 % and the average price of an overnight stay, 33 euros. Both the average bed occupancy rate and the average price of an overnight stay decreased compared to the previous year.

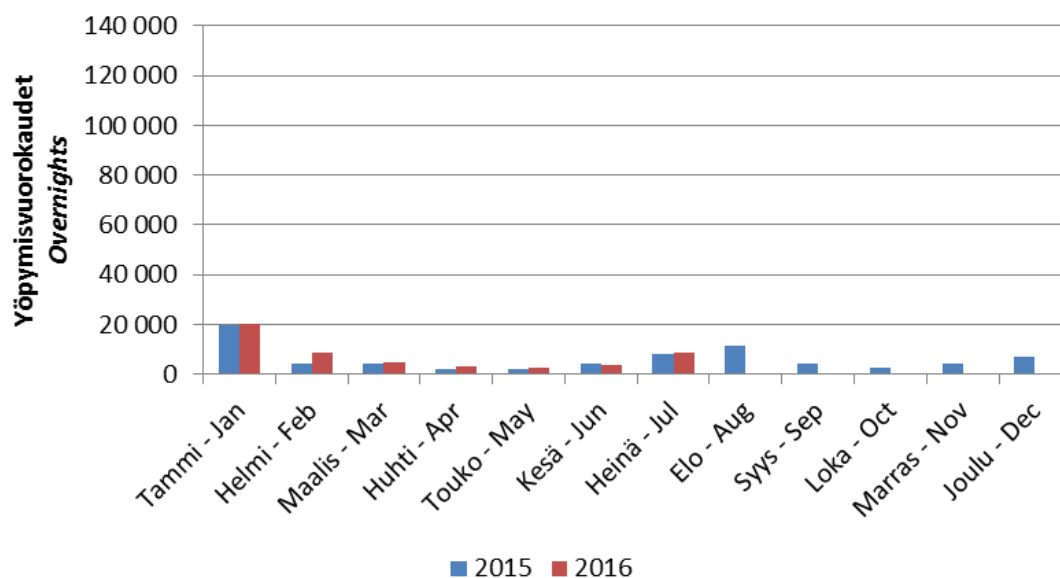
Passenger numbers at Kajaani airport grew significantly in 2015 (16.9 %). On the other hand, the number of railway passengers continued to show a declining trend. 2015 was a significant year for border traffic, since for the first time this century, the number of Finns exceeded the number of Russians crossing the border.

According to preliminary data for 2016, the number of domestic registered overnights in the Kainuu region fell by 1.6 per cent from January – July. At the same time, foreign overnights increased by 15.4 per cent compared to the same period in 2015. The decline of Russian overnights turned into slight 1,8 per cent growth. During January – July 2016, the total number of overnights remained the same as the previous year (-0.3 %).

Kainuun kotimaisten rekisteröityjen yöpymisten määrä tammi-heinäkuussa 2016²⁶
 Number of domestic registered overnights in Kainuu, January – July 2016

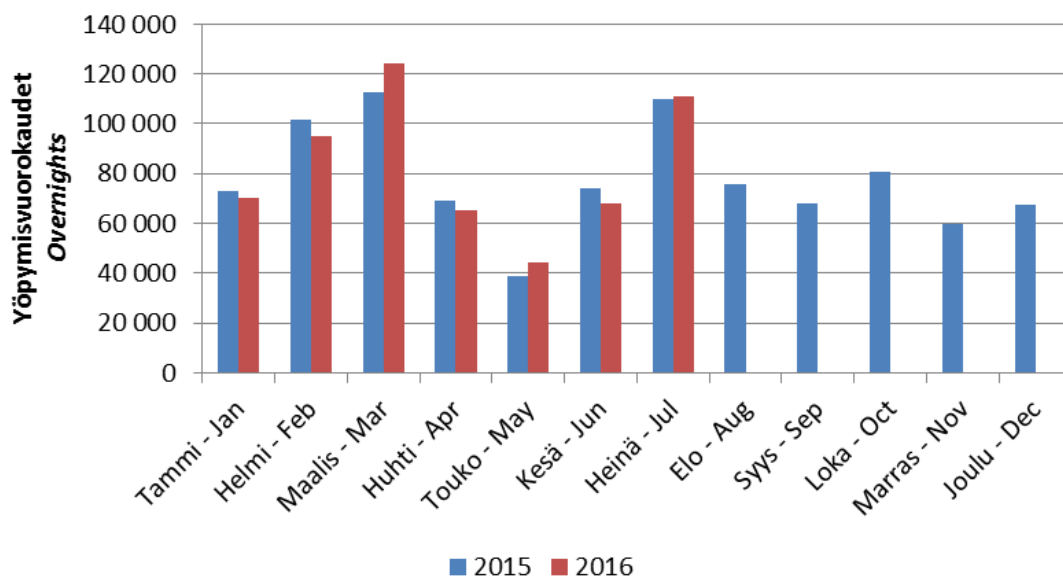
Kainuun ulkomaisten rekisteröityjen yöpymisten määrä tammi-heinäkuussa 2016²⁶
 Number of foreign registered overnights in Kainuu, January – July 2016

²⁶ Luvut ovat ennakkotietoja. Preliminary data. Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 28.9.2016]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Kainuun rekisteröityjen yöpymisten kokonaismäärä tammi-heinäkuussa 2016²⁷

Total number of registered overnights in Kainuu, January – July 2016

²⁷ Luvut ovat ennakkotietoja. *Preliminary data*. Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkajulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 28.9.2016]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>